

Primus

– mere om layout af noder.

Reguler antallet af systemer pr side og antal takter på nodelinje manuelt:

• Hold Shift-knappen nede. Så viser der sig nogle røde symboler

• Prøv at flytte rundt på takter og systemer.

Som udgangspunkt sørger Primus for at systemerne kan være på siden. Det ansvar overtager du selv når ændrer på antal systemer pr side.

Reguler afstanden mellem nodelinerne og mellem systemerne manuelt

- Sørg for at du ikke er inde i en kommando ved at trykke **esc** et par gange.
- Hold shift-knappen nede. Venstre-klik på nederste nodelinje i første system med venstre musetast holdt nede. Du skal klikke på et tomt sted. Mens du stadig holder både shift og venstre musetast nede klikker du på højre musetast, og du kan se at programmet skifter mellem at angive linjeafstanden mellem nederste/næstnederste og mellem samtlige linjer. Vælg den med samtlige linjer og løft den nederste linje lidt op.
- Når du slipper får du følgende boks:

Du siger ja. (Bemærk at der er grænser for hvor meget linjerne kan skubbes sammen. Hvis du har sat dem for tæt, vil de blive rykket lidt tilbage igen).

- Prøv igen og prøv nu at flytte udelukkende på den nederste. Igen får du valget at gøre det samme ved de efterfølgende linjer.
- Prøv at klikke på en af de midterste linjer. Nu får du valget mellem kun at ændre på afstanden til den ovenfor, at ændre afstanden til alle linjer over og at ændre afstanden til de to linjer omkring uden at deres afstand ændres. Husk du skifter mellem dem ved at trykke på højre musetast, når du allerede holder shift nede og venstre musetast.
- Hvis du gør det samme i et af de efterfølgende systemer fungerer det på samme måde, men du får ikke tilbudet om at gøre det i alle systemer.

Reguler takt-tæthed og system-tæthed for et større dokumentet

• Hvis du har et dokument over mange sider er det besværligt at flytte takter

manuelt. Her kan man i stedet gå ind under **Stykke** og **Linjeformatering** og ændre *strækningen af takterne* fra standard-værdien 100% til 50% eller 0% hvis der skal være flere takter

Bredde og fordeling af takter		
	automatisk (PriMus finder den optimale taktfordeling)	
	Strækning af takt: 🗾 🖇 (100% normal, 0% minimal)	
	Nuværende antal linjer: 3	
	◯ Fast antal takter pr. linje: 4	

eller til 150% eller 200% hvis der skal være færre takter pr linje. Der er en tilsvarende boks til **Systemafstande,** men det er sjældent der er brug for den.

 En anden måde du kan regulere tætheden på er ved at trykke num+3 hvorefter følgende box åbner: På den øverste knap regulerer du tætheden af takter. Den nederste redigerer du tætheden af systemer, men den skal bruges med forsigtighed. Det er svært at fortryde. Gem inden du prøver.

Formatering			
Linjeskift			
Taktbredde 74%			
Linjer: 4			
Vertikal			
Systemafstand: 29 mm			
Sider: 3			

Zoom ind og ud

For at regulere afstanden skulle du starte med at trykke **shift** og samtidig holde **venstre muse-tast** nede.

• For at zoome starter du med at holde **shift** og **højre musetast** nede. Derved kommer der en hånd. Hvis du samtidig scroller på musens hjul vil dokumentet zoome op og ned. Hvis du bare flytter musen vil du flytte på dokumentet, men holder du samtidg højre musetast nede og fører musen oppefra og ned eller nedefra og op vil du også zoome op/ned.

Kommandoen virker også *uden* at holde shift-knappen nede, hvis takten er skrevet helt fuld, men hvad sker der hvis takten fx er helt tom?

Reguler størrelsen af nodelinjerne (Primus kalder det for nodesystemer!)

- Åben et arrangement du har lavet med flere stemmer.
- Gå ind i nodesystem og Opsætning og marker Lille nodesystem i det felt der hedder Nodesystem og nøgle. Bemærk at du skal gøre det for hver stemme du ønsker at ændre. Her ændrer du det kun for en af stemmerne.

- Sig **OK** og se resultatet.
- Vælg derefter Stykke og Indstillinger og lav her om på opsætningen af størrelsen på de store og små nodelinjer så de store bliver større og de små bliver mindre. Og tryk OK. Hva' så?

Reguler længden af nodelinjerne

Hold shiftknappen nede og "tag fat" i den venstre streg med venstre musetast. Træk nodelinjen lidt ind. Gør derefter det samme med den venstre.

Skaler udskrivning

Når du udskriver, har du mulighed for at skalere udskrivningen. Det betyder at du kan få plads til nodelinjer der umiddelbart ikke kan være på siden. Samtidig betyder det at der bliver mere luft rundt om. Det er lidt svært at fornemme hvad man får med.

Skalering		
🔲 auto	100%	
⊙ 50%	O 141%	
O 71%	C 200%	
O 100%	0 100	